

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ

У статті проаналізовано поняття та зміст адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі. Автор звертає увагу на розвиток товарно-грошових відносин, через що виникає велика кількість фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, що здійснюють підприємницьку діяльність у сфері торгівлі. Автор наголошує, що внутрішня торгівля відіграє важливу роль у розвитку та процвітанні України.

Ключові слова: внутрішня торгівля, товарно-грошові відносини, підприємництво, адміністративно-правове регулювання.

В статье проанализированы понятие и содержание административно-правового регулирования предпринимательской деятельности в сфере торговли. Автор обращает внимание на развитие товарно-денежных отношений. Как следствие, возникает большое количество физических лиц-предпринимателей и юридических лиц, осуществляющих предпринимательскую деятельность в сфере торговли. Автор отмечает, что внутренняя торговля играет важную роль в развитии и процветании Украины.

Ключевые слова: внутренняя торговля, товарно-денежные отношения, предпринимательство, административно-правовое регулирование.

The article investigates the concept and content of administrative and legal regulation of trade business. The author pays attention on fast development of trading relationship, as a result there are a lot of individual entrepreneurs and legal entities engaged in business activities in trade. The author notes that domestic trade plays an important role in the development and prosperity of Ukraine.

Key words: domestic trade, commodity-money relations, business, administrative and legal regulation.

Вступ. В умовах активного розвитку ринкової економіки набуває актуальності питання здійснення підприємницької діяльності як засобу збагачення, покращення якості життя, добробуту, розвитку власної справи та самореалізації. Становлення та розвиток товарно-грошових відносин зумовили необхідність адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі. Велика кількість інститутів адміністративного права покликані якнайкраще та найдетальніше прорегулювати суспільні відносини у сфері торгівлі.

Однак, незважаючи на зусилля законодавця впорядкувати та покращити якість підприємницької діяльності у сфері торгівлі, все ще з'являються прогалини, колізії та недоліки у законодавстві, тому виникає необхідність усунути негативні прояви в адміністративно-правовому регулюванні підприємницької діяльності у сфері торгівлі. Крім того, важливо досягнути такого рівня адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі, щоб підприємець не тільки збагачувався та підвищував свій фінансовий рівень, але й не виникало бажання ухилитися від виконання норм адміністративного, податкового, господарського та трудового законодавства.

Держава має не тільки виконувати державно-управлінську функцію через застосування державно-владних повноважень, але й враховувати інтереси фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб задля гармонійного існування та неухильного дотримання та виконання норм законодавства.

Нові дослідження з порушених питань мають базуватися на теоретичних та практичних результатах досліджень як вітчизняних, так і іноземних провідних вчених. Підґрунтям для нашо-

го дослідження стали роботи таких науковців: С.П. Сідак, В.В. Хасанова, С.В. Ващенко, Л.Р. Грицаєнко, О.В. Клим, І.А. Черниш тощо. Однак, незважаючи на значний внесок вищевказаних вчених у дослідженні даних наукових проблем, ці науковці не розкривали поняття та зміст адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі, а досліджували більш широкі, спеціальні або суміжні актуальні питання.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз поняття та змісту адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі.

Результати дослідження. Зосереджуючи увагу на торговельній сфері, варто зауважити, що торгівля є зовнішньою і внутрішньою. Зовнішня торгівля – це збут товарів та послуг на міжнародному ринку шляхом імпорту та експорту. Внутрішня торгівля – це збут товарів та послуг у межах внутрішнього ринку держави. На внутрішню торгівлю припадає близько 80% збуту валової продукції в економічно розвинених державах. Торгівля може бути оптовою та роздрібною. Оптова торгівля – продаж товарів великим партіями від виробника до підприємств-посередників. Роздрібна торгівля – це продаж невеликими партіями товарів від підприємств-посередників споживачу.

Як зазначено в розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції проекту Закону України «Про внутрішню торгівлю», внутрішня торгівля є однією з важливих галузей економіки, яка відіграє значну роль як у формуванні економічного потенціалу України, так і задоволенні потреби споживачів у високоякісних товарах і послугах [11].

Отже, внутрішня торгівля є вагомим чинником розвитку та процвітання економіки, це величезне коло можливостей, де фізичні особи-підприємці та юридичні особи можуть реалізувати та задовольнити власні потреби у межах, допустимих законом. Зосередимо увагу на дослідженні внутрішньої роздрібною торгівлі.

У ст. 42 Конституції України гарантується, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [1]. Тобто держава виступає гарантом реалізації права на підприємницьку діяльність, тим самим держава в особі органів державної влади, законодавчо наділених управлінськими повноваженнями, має усунути економічні, політичні, правові та адміністративні перешкоди з метою реалізації права кожного на підприємницьку діяльність.

Слушною є думка С.П. Сідак про те, що право людини і громадянина на підприємницьку діяльність як об'єкт адміністративно-правової охорони – це визнана та гарантована Конституцією та законами України можливість людини і громадянина самостійно, ініціативно, систематично, на власний ризик діяти у сфері виробництва, розподілу, обміну, надання послуг, зайняття торгівлею та використання матеріальних благ із метою одержання прибутку [2]. Тобто дослідник зосередив свою увагу на визначенні характерних ознак підприємницької діяльності. Підтримуємо такий підхід до визначення підприємницької діяльності, адже дійсно вона є законною, самостійною, ініціативною, систематичною, на власний ризик діяльності.

Як вважає Л.Р. Грицаєнко, підприємництво – це правочинна діяльність, спрямована на отримання прибутку, яка має ініціативний, самостійний, систематичний, інноваційний, ризиковий характер та здійснюється за власною відповідальністю. Державне регулювання економіки та підприємницької діяльності – це комплекс типових заходів законодавчого, виконавчого і контролюючого характеру, який реалізується уповноваженими державними органами з метою стабілізації та коригування наявної соціально-економічної системи до умов, що постійно змінюються, та умов, які гарантуються можливістю застосування правових санкцій у разі їх порушення [5].

Як бачимо, у визначенні вітчизняними дослідниками підприємницької діяльності та підприємництва є багато спільних рис, таких як: самостійність, системність, ініціативність, ризикованість, прибутковість. С.П. Сідак вважає, що, окрім зазначених вище характеристик, підприємницька діяльність є діяльністю у сфері виробництва, розподілу, обміну, надання послуг, зайняття торгівлею. Водночас Л.Р. Грицаєнко наводить ще одну, не менш вагомую характеристику як інноваційність, тобто підприємець може використовувати нові методи підприємницької діяльності, що не суперечать закону, також виготовляти, впроваджувати та продавати вперше розроблені товари та послуги, що є результатом власної інтелектуально-розумової праці.

Дослідник О.В. Клим сформулювала принципи адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності, завдяки яким досягається відповідність адміністративно-правового регулювання підприємництва суспільним та приватним потребам та інтересам, а саме: принцип законності адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності; принцип забезпечення економічної свободи, захисту інтересів суб'єктів підприємництва та заохочення підприємництва в процесі адміністративно-правового регулювання; принцип пріоритетності

прав особи та її інтересів; принцип гласності в сфері адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності та принцип відповідальності [6].

Погоджуємося з думкою О.В. Клим щодо принципів адміністративно-правового регулювання, адже вони є основою для успішного здійснення підприємницької діяльності. Принцип законності адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності полягає у здійсненні підприємницької діяльності відповідно до норм чинного законодавства, а саме: у сфері адміністративного, господарського, податкового та трудового права. Принцип забезпечення економічної свободи, захисту інтересів суб'єктів підприємництва та заохочення підприємництва в процесі адміністративно-правового регулювання полягає у вільному виборі підприємцем сфери здійснення підприємницької діяльності, у вільному виборі необхідного грошового капіталу та його безперешкодне і вільне використання на власний розсуд, а також вільному виборі контрагентів. Щодо захисту інтересів суб'єктів підприємництва, держава через органи державної влади має забезпечити всебічний і повний захист інтересів суб'єктів підприємницької діяльності від протиправних посягань. Принцип заохочення підприємництва в процесі адміністративно-правового регулювання полягає у стимулюванні з боку держави в особі органів державної влади та створенні сприятливих умов щодо здійснення підприємницької діяльності. За принципом пріоритетності прав особи та її інтересів, права та інтереси особи є найвищою цінністю, тому нівелювання або порушення цих прав й інтересів є неприпустимим. Принцип гласності у сфері адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності полягає у цілковитій поінформованості суспільства, підприємця про здійснені заходи адміністративно-правового регулювання та їх результати. За принципом відповідальності, підприємницька діяльність – це діяльність, яка здійснюється особою на власний ризик, однак вона не має суперечити чинним нормативно-правовим актам, у разі, коли виникає порушення відповідних норм, підприємець має понести передбачену законом відповідальність.

Погоджуємося з думкою В. В. Хасанової, здійснення державного регулювання внутрішньої торгівлі забезпечується за допомогою доволі широкої системи органів державної влади з різним правовим статусом та компетенцією. Найбільш вагому ланку в цій системі посідають органи виконавчої влади, які покликані забезпечити втілення та реалізацію основних напрямів розвитку внутрішньої торгівлі. У зв'язку з цим особливого значення нині набуває правильний вибір стратегії подальшого розвитку структурної побудови інститутів державного регулювання, конкретних шляхів і засобів подолання властивих їм недоліків із метою створення ефективно працюючої системи державних органів із регулювання відносин у галузі внутрішньої торгівлі [3].

Очевидно, що вдала побудова системи органів виконавчої влади та правильний розподіл державно-владних повноважень між ними є головними чинниками здійснення державного регулювання внутрішньої торгівлі. Окрім того, стратегічність мислення та тактика побудови виконавчої інституціональної системи дасть змогу забезпечити безперешкодне та успішне функціонування внутрішньої торгівлі за допомогою державного регулювання.

На думку І.А. Чершиш, адміністративно-правове регулювання внутрішньої торгівлі – це заснована на адміністративно-правових нормах діяльність уповноважених державою суб'єктів публічної адміністрації з метою забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, які займаються торгівельною діяльністю, захисту прав споживачів і публічного інтересу держави та суспільства загалом, що здійснюється адміністративними методами у визначених законодавством формах [10].

На думку С.В. Ващенко, торговельна діяльність як об'єкт адміністративно-правової охорони становить різновид підприємницької діяльності, це ініціативна, самостійна діяльність юридичних осіб всіх форм власності, громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, не обмежених у правоздатності і дієздатності згідно із законодавством України, які зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності щодо здійснення угод купівлі та продажу товарів у галузі оптової та роздрібно торгівлі, а також торговельно-виробничій сфері з метою отримання прибутку. Торговельна діяльність здійснюється відповідно до встановлених державою загальнообов'язкових правил торгівлі, належне виконання яких забезпечується за допомогою різноманітних правових, зокрема адміністративно-правових, засобів [4].

Як бачимо, дослідник виділяє торговельну діяльність як різновид підприємницької діяльності, окрім того, С.В. Ващенко зосередив свою увагу на суб'єктному складі здійснення торговельної діяльності, було наголошено, що це діяльність юридичних осіб усіх форм власності, громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства. Таким чином, С.В. Ващенко з'ясував, хто саме і в яких межах може займатися торговельною діяльністю, аджн законом визна-

чено обов'язковість реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності. Також дослідник виділив основні, на його думку, ознаки торговельної діяльності, такі як: ініціативність, самостійність, законність та прибутковість, однак, на відміну від інших дослідників, не було визначено таких ознак, як: ризикованість, інноваційність, систематичність цієї діяльності.

Як вважає В.В. Хасанова, визначення торгівлі можна розглядати у широкому та вузькому розумінні. У широкому розумінні торгівля – це галузь народного господарства, що забезпечується видами економічної діяльності; її видом у цьому широкому розумінні є внутрішня торгівля, яка вказує, насамперед, на межі функціонування галузі, якими є внутрішній ринок країни. Торгівля у вузькому значенні – це торговельна діяльність, тобто конкретні дії з приводу купівлі та продажу товарів (послуг) із метою отримання прибутку [3].

Як бачимо, регулювання торговельної діяльності в Україні здійснюється широким колом органів державної влади, що виконують функції в межах державно-владних повноважень у сфері адміністративного, податкового, господарського та трудового права. Відповідно, торговельна діяльність характеризується такими ознаками: самостійність, ініціативність, відповідність норм чинного законодавства, спрямованість на отримання прибутку. Якщо ж розглядати торгівлю, у широкому розумінні це сукупність видів економічної діяльності, що обмежується внутрішнім ринком, а у вузькому значенні – це торговельна діяльність із метою укладення договору купівлі-продажу товарів (послуг) із метою отримання прибутку.

Очевидно, отримання прибутку є основною рушійною силою здійснення торговельної діяльності, однак важливими також є відповідність та виконання норма чинного законодавства щодо здійснення торговельної діяльності задля примноження суспільного блага.

Крім того, успішне безперешкодне здійснення підприємницької діяльності є невід'ємною частиною розвитку та стабільного функціонування ринкової економіки.

Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі, у першу чергу, регулюється ст. 42 Конституції України: держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополієм становленням на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом [1].

Як бачимо, в основоположному законі України не тільки визначено право кожного на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [1], а й закріплено недопустимість зловживання монополієм становленням, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція, тобто це дає поштовх малому та середньому бізнесу розвиватися та відчувати себе рівноправними гравцями на ринку. Окрім того, знаючи, що держава в особі органів виконавчої влади, наділених державно-владними повноваженнями, захищає від негативних проявів із боку монополістів, підприємець відчуває себе захищеним і має більше свободи для розвитку власних інноваційних товарів та послуг, а також використання нових методів підприємницької діяльності.

На підтвердження вищесказаного у Кодексі України про адміністративні правопорушення визначено відповідальність за недобросовісну конкуренцію. Під недобросовісною конкуренцією законодавець визначив: незаконне копіювання форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само імітацію, копіювання, пряме відтворення товару іншого підприємця, самовільне використання його імені; умисне поширення неправдивих або неточних відомостей, які можуть завдати шкоди діловій репутації або майновим інтересам іншого підприємця; отримання, використання, розголошення комерційної таємниці, а також іншої конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця [7]. У Законі України «Про захист від недобросовісної конкуренції» недобросовісну конкуренцію визначено як будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності [8].

Зрозуміло, що конкуренція є головною рушійною силою розвитку ринкових відносин. Конкуренція є стимулом для покращення якості товарів та послуг, формування оптимального ціноутворення, оптимального розподілу ресурсів, формування здатності до саморегулювання, максимальне задоволення потреб покупців, покращення виробничої ефективності. У свою чергу, недобросовісна конкуренція погіршує та зводить нанівець розвиток та протікання вищевказаних процесів, через це підприємець втрачає мотивацію, прибуток, клієнтську базу та конкурентоздатність на ринку і ліквідує власну справу як неконкурентоспроможну. У межах цілої країни це може призвести до погіршення стану економіки, зменшення прибутків населення та рівня добробуту громадян.

У Кодексі України про адміністративні правопорушення визначено відповідальність за зловживання монополієм становищем на ринку, під яким розуміється нав'язування таких умов договору, які ставлять контрагентів у нерівне становище, або додаткових умов, що не стосуються предмета договору, зокрема нав'язування товару, не потрібного контрагенту, обмеження або припинення виробництва, а також вилучення з обороту товарів із метою створення або підтримки дефіциту на ринку чи встановлення монополієм цін, часткова або повна відмова від реалізації чи закупівлі товару за відсутності альтернативних джерел постачання або збуту з метою створення або підтримки дефіциту на ринку чи встановлення монополієм цін, інші дії, спрямовані на створення перешкод доступу на ринок (виходу з ринку) іншим підприємцям, встановлення монополієм цін (тарифів, розцінок) на свої товари, а також дискримінаційних цін, що обмежують права окремих споживачів [7]. У Законі України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополієм (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається: встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку; застосування різних цін чи різних інших умов до рівнозначних угод з суб'єктами господарювання, продавцями чи покупцями без об'єктивно виправданих на те причин; зумовлення укладання угод прийняттям суб'єктом господарювання додаткових зобов'язань, які за своєю природою або згідно з торговими та іншими чесними звичаями у підприємницькій діяльності не стосуються предмета договору; обмеження виробництва, ринків або технічного розвитку, що завдало чи може завдати шкоди іншим суб'єктам господарювання, покупцям, продавцям; часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи придбання; суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання на ринку без об'єктивно виправданих на те причин; створення перешкод доступу на ринок (виходу з ринку) чи усунення з ринку продавців, покупців, інших суб'єктів господарювання. Зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом [9].

Як бачимо, зловживання монополієм становищем на ринку стосується не тільки відносин між монополієм та іншими дрібнішими контрагентами, але й може призвести до порушення прав окремих споживачів, як наслідок, встановлення дискримінаційних цін. Очевидно, що зловживання монополієм становищем це порушення прав та ущемлення інтересів інших суб'єктів підприємницької діяльності, а також споживачів.

Крім того, у Кодексі України про адміністративні правопорушення визначено також відповідальність за неправомірні угоди між підприємцями (ст. 166-2), дискримінацію підприємств органами влади і управління (ст. 166-3), порушення порядку видачі документа дозвільного характеру (ст. 166-10), порушення законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ст. 166-11), порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності (ст. 166-12).

Очевидно, вагоме місце в адміністративно-правовому регулюванні підприємницької діяльності у сфері торгівлі належить положенням Кодексу про адміністративні правопорушення як засобу стримування та запобігання вчиненню протиправних діянь під час здійснення підприємницької діяльності у сфері торгівлі.

У положеннях Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва – підприємцями. Крім того, у ст. 42 Господарського кодексу України визначено підприємництво як самостійну, ініціативну, систематичну, на власний ризик господарську діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [15].

У Господарському кодексі України визначено, що підприємництво є видом господарської діяльності, окрім того, визначені принципи підприємницької діяльності, майно суб'єктів господарювання, організаційні форми підприємництва, загальні гарантії прав підприємців, відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

До адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі належать виникнення та функціонування податкових правовідносин між уповноваженими органами та підприємцями. Адже підприємницька діяльність націлена на отримання прибутку і без вчасної та правильної сплати податків ця діяльність буде неможливою. За Податковим кодексом України, платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування, згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок зі сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом. У свою чергу, об'єктами оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, із наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку [14].

Таким чином, підприємець, якщо він зареєстрований як платник податку на додану вартість, сплачує податок на додану вартість, відповідно до чинного законодавства підприємець сплачує єдиний податок, розмір та ставки якого розраховуються відповідно до приналежності підприємця до певної групи сплати єдиного податку. Отже, сплата податків є невід'ємною частиною здійснення підприємницької діяльності в торговельній сфері.

Підприємницька діяльність – це не тільки укладення договорів купівлі-продажу між підприємцями, але й виникнення правовідносин між підприємцем та споживачами, тому захист прав споживачів є невід'ємною частиною суспільних відносин у підприємницькій діяльності і також є об'єктом адміністративно-правового регулювання. У Законі України «Про захист прав споживачів» визначено, що держава забезпечує споживачам захист їх прав, надає можливість вільного вибору продукції, здобуття знань і кваліфікації, необхідних для прийняття самостійних рішень під час придбання та використання продукції відповідно до їх потреб, і гарантує придбання або одержання продукції іншими законними способами в обсязі, що забезпечує рівень споживання, достатній для підтримання здоров'я і життєдіяльності [12]. Держава через органи публічної адміністрації захищає права споживачів та не допускає порушення їх прав та інтересів.

У Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» визначено перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню. Серед господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню є виробництво і торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами, яка ліцензується відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» [13].

Тобто внутрішня, роздрібна торгівля спиртом етиловим, коньячними і плодовими, алкогольними напоями та тютюновими виробами підлягає ліцензуванню у порядку, встановленому законом. Підприємці не можуть ухилитися від ліцензування цього виду діяльності, адже це тягне за собою штрафні санкції та унеможливує здійснення підприємницької діяльності.

Зважаючи на вищевикладене, можна дати характеристику адміністративно-правовому регулюванню підприємницької діяльності у сфері торгівлі:

- органи публічної адміністрації наділені державно-владними повноваженнями з метою регулювання нових та наявних суспільних відносин щодо здійснення підприємницької діяльності у сфері торгівлі;

- підприємницька діяльність – це регламентована чинними нормативно-правовими актами самостійна, на власний ризик, системна, інноваційна діяльність громадян України, іноземців, осіб без громадянства, необмежених у правоздатності та дієздатності, що зареєстровані у відповідному порядку як суб'єкти підприємницької діяльності і проводять свою діяльність з укладення договорів купівлі-продажу товарів та надання послуг із метою отримання прибутку;

- правовою основою для здійснення підприємницької діяльності у сфері торгівлі є положення Конституції України, Господарського кодексу України, Кодексу про адміністративні правопорушення, законів України «Про захист прав споживачів», «Про ліцензування видів господарської діяльності та інші підзаконні нормативно-правові акти;

- обов'язковою є взаємодія між суб'єктами підприємницької діяльності та публічної адміністрації з метою регулювання та контролю суспільних відносин, що виникають під час здійснення підприємницької діяльності у сфері торгівлі;

– націленість не тільки на відстоювання інтересів держави та суб'єктів підприємницької діяльності у сфері торгівлі, але й на захист прав споживачів як безпосередніх учасників процесу здійснення підприємницької діяльності;

– підприємці у сфері торгівлі потребують захисту від двох основних видів небезпеки від свавілля суб'єктів публічної адміністрації (антикорупційні) та інших осіб, які такого статусу не мають.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі – це заснована на адміністративно-правових нормах діяльність органів публічної адміністрації з метою захисту прав фізичних і юридичних осіб на якісні і безпечні продукти і товари (захисту прав споживачів), сприяння розвитку підприємницької торгівлі, захисту їх від порушень із боку суб'єктів владних повноважень на інших осіб.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Сідак С.П. Адміністративно-правова охорона права на підприємницьку діяльність в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С.П. Сідак ; Держ. НДІ МВС України. – Київ, 2010. – 19 с.
3. Хасанова В.В. Державне регулювання внутрішньої торгівлі в Україні (організаційно-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В.В.Хасанова ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – Київ, 2009. – 20 с.
4. Ващенко С.В. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі торговельної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С.В. Ващенко; Ун-т внутр. справ. – Харків, 1999. – 17 с.
5. Грицаєнко Л.Р. Адміністративно-правові аспекти підприємницької діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Л.Р. Грицаєнко ; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – Київ, 2001. – 17 с.
6. Клим О.В. Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / О.М. Клим ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – Київ, 2009. – 20 с. укр.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон, Кодекс від 07.12.1984 р. № 8073-Х // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
8. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР // Голос України. – 1996. – 2 липня.
9. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 50.
10. Черниш І.А. Адміністративно-правове регулювання внутрішньої торгівлі в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / І.А. Черниш ; Відкритий міжнар. ун-т розв. людини «Україна». – Київ, 2011. – 18 с.
11. Про схвалення Концепції проекту Закону України «Про внутрішню торгівлю» : Розпорядження, Концепція від 07.10.2009 р. № 1200-р // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 199.
12. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII // Голос України. – 1991. – 8 червня.
13. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 64.
14. Податковий кодекс України : Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229.
15. Господарський кодекс України : Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV // Голос України. – 2003. – № 49.